ASIA: Asia: VNS 4/2024 vp Kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteko https://www.eduskunta.fi/pdf/VNS+4/2024

KANSAINVÄLISET TALOUSSUHTEET JA KEHITYSYHTEISTYÖ PERUSTUVAT YHTEISTYÖLLE JA RAUHALLE

Rauhanjärjestö Suomen Sadankomitea kiittää Ulkoasiainvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua Kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteosta (jatkossa Talkyt).

Kansainvälinen kauppa voi kukoistaa vain rauhan ja turvallisuuden oloissa. Maailman valtioiden yhteisesti hyväksymät kestävän kehityksen tavoitteet ovat keskeiset kestävän rauhan ja laajan turvallisuuden saavuttamisessa. Kehityspolitiikan tarkoituksena on tukea niiden saavuttamista poistamalla juurisyitä: köyhyys, eriarvoisuus globaalin etelän ja pohjoisen välillä, ihmisoikeuksien toteutumattomuus ja ympäristön säilyminen elinkelpoisena.

Talkyt-selonteossa tulee heikosti esille kestävän kehityksen, ihmisoikeuksien ja rauhan edistäminen. Myöskään kehityspolitiikan kansainväliset määritykset ja Suomen sitoumukset eivät juurikaan tule esille. Tämä heikentää selonteon ohjaavuutta. Kehitysyhteistyön rahoitus tulee sitoa kansainvälisesti velvoittaviin tavoitteisiin. Rahoitustasona 0,7 % bktl:stä ei ole kirjattu selontekoon. Muitakaan rahoituksen tavoitelukuja – 0,2 % bktl:stä vähiten kehittyneille (LDC) maille, 85 % tasa-arvoa tukeviin toimiin – ei ole esitetty. Sitoutumista LDC-maiden tukemiseen ei myöskään ole.

Selonteossa hallitus asettaa kehitysyhteistyölle samoja ehtoja selonteossa kuin hallitusohjelmassaan; tuen vastaanottajien tulee tukea kansainvälistä sääntöperusteista järjestelmää, vastaanottaa omia kansalaisiaan ja vastustaa Venäjän sotaa Ukrainassa. Tarkempia kriteereitä, miten nämä tullaan sitomaan, miten niitä seurataan ja arvioitaan ei ole määritelty. Esimerkiksi onko kriteerinä kansainvälistä oikeutta tukevien YK:n päätöslauselmien kannattaminen ja toimeenpano tai pysyminen kansainvälisissä asekieltosopimuksissa. Jää nähtäväksi saisiko hallitus edes itse itseltään kehitysyhteistyörahoitusta, kun sillä ja hallituspuolueilla on ollut vaikeuksia hyväksyä kansainvälisen tuomioistuimen päätöslauselmia, äänestää niiden puolesta YK:ssa tai pysyä asekieltosopimuksissa.

Toivomme, että Suomi kiinnittää erityistä huomiota kehittyvien maiden demokratian ja kansalaisyhteiskuntien tukemiseen kehityspolitiikassa. Myös suomalainen kansalaisyhtiskunta on ollut merkittävässä roolissa kehittyvien maiden demokratian, rauhan ja ihmisoikeuksien edistämisessä. Suomalaisen kansalaisyhteiskunnan osallisuutta niiden saavuttamisessa tulisi vahvistaa edelleen.